opinie & debat

Het Nederlands Dagblad is ervan overtuigd dat de samenleving gediend is bij een open en respectvol gesprek. Deze pagina's vormen daar een vrijplaats voor.

blik op de week

TABITHA VAN KRIMPEN BEELD ISTOCK

Temptation Island speelt op een uitstekende manier in op onze zondige verlangens

'Juist een programma als Temptation Island maakt ons bewust van onze eigen duistere verlangens en fantasieën. Het programma daagt ons uit om na te denken over wat het betekent dat we zondige mensen zijn', schrijft theoloog en bedrijfskundige Tabitha van Krimpen.

'Op een exotisch eiland, ver weg van het gewone leven, kunnen deze verlangens uitgeleefd worden. En wij kunnen meekijken.'

'Wie de armoede van de dominante moraal wil doorzien, kan leren van de perikelen rond *Temptation Island*', stelt columnist Reina Wiskerke (*ND*, 9 september). Ze schrijft dat *Temptation Island* 'wantoestanden creëert; dat de makers hoe dan ook het welzijn van deelnemers niet serieus nemen'. Ook in de Kamervragen die de ChristenUnie heeft gesteld, ligt de nadruk op de makers van *Temptation Island* en hoe wantoestanden bij realityprogramma's voorkomen kunnen worden. De column en de Kamervragen zijn een reactie op de veertien oud-deelnemers van de realityserie die naar voren zijn gestapt omdat ze psychologische schade hebben opgelopen tijdens de opnames.
Zonder iets aan de kritiek af te willen doen, denk ik niet dat het probleem uitsluitend bij de makers ligt die slecht zijn en een onethisch programma maken. Het probleem is: we zijn allemaal slechte mensen en het programma weet op een uitstekende en lucratieve manier in te spelen op onze zondige en verborgen verlangens. *Temptation Island* gaat over de menselijke conditie, over ons allemaal.
Het is makkelijk om kritiek te hebben op de makers van *Temptation Island*: op de wurgcontracten die kandidaten moeten ondertekenen, op het gebrek aan nazorg, op de montage waardoor er van 'reality' weinig overblijft. Maar het punt is: zij slagen er slechts in om de kijkers te geven wat ze willen; spanning, drama en seks. RTL is een commerciële zender en de producenten weten wat ze de consument moeten geven om hen te laten kijken. Met *Temptation Island* spelen ze op een slimme manier in op onze onzekerheden en verlangens.

Melanie en Ramon

Neem nu de situatie van Melanie en Ramon. 'Ik wil weten of hij het waard is om alles voor achter te laten, of hij te vertrouwen is en of hij 'the one' is voor mij', zegt Melanie over haar vriend Ramon in seizoen vier van *Temptation Island: Love or Leave*. Zij en Ramon wonen tweeënhalf uur rijden van elkaar vandaan en doen mee

Temptation Island appelleert aan zulke sluimerende gedachten

om te kijken of ze willen gaan samenwonen of dat iemand anders beter zou passen. Melanie en Ramon gaan de uitdaging aan en Ramon laat weten dat hij 'het fysieke ook wel aan wil gaan'. Hij raakt gecharmeerd van verleidster Lisa: 'Lisa zou wel een type kunnen zijn waar ik, als ik single was, een relatie mee zou kunnen hebben. En ze komt ook uit Brabant, dus dat is ook voordelig eigenlijk', zo zegt hij met een grote grijns.
In *Temptation* zien we 'echte' mensen. Geen acteurs, maar mensen die je gewoon op straat tegen kan komen. Mensen die een relatie hebben en zich daar soms onzeker over voelen. 'Houdt hij wel echt van me?' 'Blijft ze bij me, ook als ze een andere leuke man tegenkomt?'
Daar liggen vragen onder als: 'Word ik gezien?' 'Ben ik het waard om van te houden?' Vragen die veel jonge mensen hebben. Zij zoeken naar stabiliteit en intimiteit, maar ook naar avontuur. 'Hoe zou mijn leven eruit zien als ik met iemand anders een relatie zou hebben?'
'Dat lief lachende meisje in de supermarkt zal vast niet zo erg zeuren over slingerende sokken.' 'Met die gespierde jongen zijn vast wildere avonden te beleven dan met mijn eigen saaie vriend.'
Temptation Island appelleert aan zulke sluimerende gedachten en gevoelens. Op een exotisch eiland, ver weg van het gewone leven waar je rekening met elkaar moet houden en regels zijn, kunnen deze verlangens uitgeleefd worden. En wij kunnen meekijken. Niet voor niets opent presentator Kaj Gorgels de eerste aflevering met: 'Bij wie gaan alle remmen los?'

wederzijds wantrouwen

De stellen worden van elkaar gescheiden en worden omringd door vrijgezelle verleiders. Ja, ze weten dat ze nog altijd een relatie met hun partner hebben, maar af en toe van de verboden vrucht proeven moet toch kunnen? Als ze beelden zien van wat hun partner op het andere eiland allemaal uitspookt, voedt dat het wederzijds wantrouwen. 'Als jij flikflooit met een ander, dan mag ik het ook!' De vage en suggestieve beelden gaan niet per se over waarheid, maar roepen wel wraakgevoelens en agressiviteit op.
'Als zij nu hier stond, ik zweer het je, dan lag ze in het ziekenhuis', zegt Miriam als reactie op een foto van haar vriend Lester die een vrouw in

Of zijn wij christenen helemaal vrij van zulke gevoelens?

het zwembad duwt. De insinuatie dat er iets gebeurd is, is genoeg om helemaal los te gaan. Het is vermakelijk om naar te kijken. Waar in het gewone leven een rem zit op agressieve gevoelens en je wel het gesprek moet aangaan als je partner iets heeft gedaan wat jij niet leuk vindt, is dat in *Temptation Island* niet het geval.
Alle emoties, driften en verlangens krijgen ruim baan. De lust viert hoogtij en het programma leert ons dat de grootste vorm van genot te vinden is in het volgen van je eigen libido.

sterk geweten

Of zijn wij christenen helemaal vrij van zulke gevoelens? Betrappen wij onszelf nooit op seksuele en losbandige fantasieën? Christenen hebben over het algemeen een sterk ontwikkeld geweten en zijn er vaak snel bij om te zeggen hoe iets zou moeten. Ze hebben geleerd hoe ze hun zondige verlangens en gedachtes kunnen onderdrukken, maar dat betekent niet dat ze er niet zijn.
Juist een programma als *Temptation Island* maakt ons bewust van onze eigen duistere verlangens en fantasieën. Het programma daagt ons uit om na te denken over wat het betekent dat we zondige mensen zijn.
Zondag 3 vraag 7 van de Heidelbergse Catechismus (1563) waarin staat dat onze natuur zo verdorven is geworden 'dat wij allen in zonde ontvangen en geboren worden', blijkt opeens weer verrassend actueel te zijn.

bespreekbaar maken

In plaats van onze zondige kant te verloochenen en te onderdrukken, is het heilzamer om deze bespreekbaar te maken. Dat kan bevrijdend werken en juist de kerk kan daar de plek voor zijn. Hoewel we daar erkennen dat we allemaal imperfecte, falende mensen zijn, heb ik in mijn leven nauwelijks preken gehoord waarin de zondige kant van de mens op een doorleefde en eerlijke manier aan bod komt. Juist *Temptation Island* is een uitnodiging om niet te snel met het morele vingertje te wijzen, maar om de erfzonde opnieuw te doordenken en te erkennen dat *Temptation Island* over ons allemaal gaat. ■